

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
Факультет управління фінансами та бізнесу
Кафедра фінансового менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри фінансового менеджменту
факультету управління фінансами та бізнесу
Львівського національного університету імені Івана Франка
(Протокол № 1 від 30.08.2025р.)

В.о. завідувача кафедри

Оксана ЗАХІДНА

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни «Місцеві фінанси»,
що викладається в межах ОПІ
«Фінанси, митна та податкова справа»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів із спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Львів 2025

Назва дисципліни	МІСЦЕВІ ФІНАНСИ
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Коперника, 3
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет управління фінансами та бізнесу, Кафедра фінансового менеджменту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», Спеціальність: 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Викладачі дисципліни	Ватаманюк-Зелінська Уляна Зеновіївна – д.е.н., проф., професор кафедри фінансового менеджменту Львівського національного університету імені Івана Франка
Контактна інформація викладачів	ulyana.vatamanyuk-zelinska@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації відбуваються у день проведення лекцій/практичних занять, а також за попередньою домовленістю. Можливі он-лайн консультації через платформу Microsoft Teams. Для погодження часу он-лайн консультацій слід написати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://financial.lnu.edu.ua/course/mistsevi-finansy
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Місцеві фінанси» є нормативною дисципліною зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» для освітньої програми «Фінанси, митна та податкова справа», що викладається в 7 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансфертною Системою ECTS)
Коротка анотація дисципліни	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам необхідні знання про фінансово-економічні відносини, що виникають на різних рівнях адміністративно-територіальних одиниць у процесі формування, розподілу і використання фінансових ресурсів для того щоб сформувані у здобувачів навички ефективного використання сучасних методів управління бюджетними коштами.
Мета та цілі дисципліни	Метою нормативної навчальної дисципліни «Місцеві фінанси» є вивчення засад організації місцевих фінансів та набуття практичних навичок застосування інструментарію управління фінансовими ресурсами місцевого самоврядування виходячи із розмежування функцій і повноважень державних та місцевих органів влади. Основні цілі навчальної дисципліни: - формування теоретичних знань у сфері залучення та використання фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування і підприємств місцевого господарства; - вивченні основних принципів організації фінансових відносин між державними та місцевими органами влади; - формування навичок застосовувати норми законодавства на рівні самоврядування територіальної громади у професійній діяльності.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21

2. Бюджетний менеджмент: навчальний посібник / Ватаманюк-Зелінська У.З., Ситник Н.С., Стасишин А.В., Круглякова В.В. – Л.: Видавництво «Магнолія», 2021. – 511 с.

Додаткова література*:

1. Європейська хартія місцевого самоврядування. Рада Європи; Хартія, Міжнародний документ від 15.10.1985. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_036

2. Конституція України: від 28 червня 1996 року. №254к/96ВР. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.

3. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 травня 2015 р. № 378 "Про затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ установ банків державного сектору». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/378-2015-%D0%BF>

5. Закон України від 21.05.1997 №280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні» URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-вр>.

6. Закон України від 09.04.1999 №586-XIV «Про місцеві державні адміністрації» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.

7. Наказ Міністерства фінансів України 29.12.2002 № 1098 «Про паспорти бюджетних програм». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0047-03>

8. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.12. 2010 р. № 1132. «Про затвердження Порядку перерахування міжбюджетних трансфертів» – URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/en/1132-2010-%D0%BF.20>.

9. Наказ Міністерства фінансів України від 14.01.2011 № 11 «Про бюджетну класифікацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-11/sp:side#Text>

10. Наказ Міністерства фінансів України від 23.08.2012 № 938 "Про затвердження Порядку казначейського обслуговування місцевих бюджетів". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1569-12>

11. Ватаманюк-Зелінська У. З., Олійник О. І., Зелінський М-П. Б. Профіцит бюджетів територіальних громад Львівської області в умовах дії воєнного стану. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ: УДОСКОНАЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК. № 4 (2024): <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/3463>

12. Ватаманюк-Зелінська, У., Казакова, О. Вирівнювання диспропорцій місцевих бюджетів, які виникли у зв'язку з повномасштабною війною. Інноваційна економіка. 2023. №4. С.104-109. <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/1143>

13. Ватаманюк-Зелінська У.З., Дуб А.Р., Лопушанський Р.В. Оцінка податкоспроможності територіальних громад Львівської області в умовах воєнного стану. Ефективна економіка. 2023. №11. <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2477/2513>

*нормативно законодавча база чинна, із змінами та доповненнями

ІНТЕРНЕТ САЙТИ:

14. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://mof.gov.ua/uk/>

15. Офіційний сайт Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/>

16. Офіційний сайт Верховної Ради України URL: <https://www.rada.gov.ua/>

17. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <https://stat.gov.ua/>

	<p>18. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України. URL: https://mindev.gov.ua/</p> <p>19. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: https://www.treasury.gov.ua/</p>
Обсяг курсу	<p>Всього 90 год (3 кредити системи ЄКТС). Аудиторні години: 48 з них: лекції 32 години семінарські заняття 16 годин самостійна робота 42 години</p>
Очікувані результати навчання	<p>Вивчення ОК сприяє розвитку таких soft skills: аналітичні навички, навички критичного мислення, комунікаційні навички, навички прийняття рішень.</p> <p>Цілі дисципліни передбачають формування компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p> <p>СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач. СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність. СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення. СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку. СК12. Здатність застосовувати теоретичний та методичний інструментарій для удосконалення механізму реалізації бюджетної політики, оцінки фінансової спроможності територіальних громад, інноваційних методів організації фінансових відносин суб'єктів господарювання та використання набутих знань при управлінні фінансами у різних галузях економіки</p> <p>Програмні результати навчання</p>

	<p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної, податкової та митної систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна, податкова системи, митна система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР24 Формувати, обґрунтовувати та реалізовувати фахові рішення у сфері фінансів державного сектору економіки та рішення направлені на оптимізацію фінансів територіальних громад.</p>
Ключові слова	Фінанси, бюджет, планування, виконання, ОМС, територіальна громада
Формат курсу	Очний Проведення лекцій, семінарських занять, консультацій
Теми курсу	Див. СХЕМУ КУРСУ**
Підсумковий контроль, форма	Екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань із дисципліни «Бюджетна система» та інших дисциплін достатніх для сприйняття категоріального апарату цього курсу, розуміння наукових джерел з такої проблематики.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p><i>Лекції</i> з презентаціями (інформативний метод, пояснювально-ілюстративний метод, методи аналізу і синтезу).</p> <p><i>Семінарські заняття</i> (доповідь, дискусія, робота у малих групах, ілюстрація, демонстрація)</p> <p><i>Практичні заняття</i> (виконання індивідуальних завдань, розв'язування задач та ситуаційних вправ, кейс-метод, командна робота, методи узагальнення, методи порівняння, методи конкретизації);</p> <p><i>Самостійна робота</i> (поглиблене вивчення тем курсу, виконання індивідуальних завдань).</p>
Необхідне обладнання	Наявність ноутбука, мобільного телефону чи планшета, мультимедійного проектора, доступ до мережі Internet, звукового обладнання. Вивчення навчальної дисципліни не потребує використання спеціального програмного забезпечення, крім загальноновживаних програм і операційних систем.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • поточний контроль 50% семестрової оцінки (максимальна кількість балів – 50): активність на семінарських(практичних) заняттях: 40% семестрової оцінки – 40 балів; СРС – опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань: 10% семестрової оцінки – 10 балів. • екзамен 50 балів. <p>Здобувачі вищої освіти, які брали участь у позанавчальній науковій діяльності (в роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо за темами ОК) і досягли значних результатів можуть отримати додаткові бали до результатів поточного контролю.</p> <p>Отримання сертифіката про проходження он-лайн курсу, тренінгу, вебінару</p>

(офлайн чи онлайн – на платформах Prometheus, EdEra, COURSERA та ін.) з дисципліни в рамках неформальної освіти, дає змогу для перезарахування балів з окремих тем ОК.

Загалом протягом семестру 100 балів.

Здобувачі зобов'язані дотримуватись термінів визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених ОК.

Академічна доброчесність: дотримання академічної доброчесності здобувачами, згідно «Положення про забезпечення академічної доброчесності у Львівському національному університеті імені Івана 7 Франка»

(http://www.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2019/06/reg_academic_virtue.pdf)

передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Відвідування занять: всі здобувачі мають відвідувати лекційні/практичні/семінарські заняття. Література: здобувачі заохочуються до використання додаткових джерел літератури, яких немає у рекомендованих.

Політика виставлення балів: враховуються бали, набрані зі всіх видів передбачених робіт. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність здобувача під час занять; недопустимість пропусків; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Критерії оцінювання знань за видами робіт:

Бали поточної успішності за участь у семінарських(практичних) заняттях (8 занять*5 балів =max.40 б.):

5 - здобувач в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові (практичні) завдання.

4 - здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при висвітленні окремих питань недостатньо повно приводить аргументи, допускає окремі неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань (практичних ситуаційних вправ).

3 - здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом, володіє основним змістом тем з ОК під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання додаткової літератури, допускає окремі істотні неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових (практичних) завдань.

2 - здобувач фрагментарно, поверхово володіє навчальним матеріалом, під час усних виступів та письмових відповідей висвітлює матеріал без аргументації та обґрунтування, допускає суттєві неточності, правильно

вирішив меншу частину тестових (практичних) завдань.
 0-1 - здобувач частково володіє навчальним матеріалом, не в змозі висвітлити зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускає суттєві помилки. Правильно вирішив окреме тестове завдання.

Самостійна робота (СРС) Самостійна робота, яка передбачена в темі ОК, разом з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті і контролюється при підсумковому семестровому контролі (екзамені).

Критерії оцінювання:

10 - робота виконана та захищена згідно графіка, з поясненнями та висновками і в повному обсязі.

9-8 - робота захищена, але виконана частково, з порушенням термінів або вимог.

7-4 - робота не захищена та виконана частково, з порушенням термінів або вимог.

3-1 - робота не захищена та виконана з порушенням термінів і вимог. 0 - робота не виконана.

Екзамен як форма підсумкового контролю є обов'язковим для всіх здобувачів.

Екзаменаційний білет містить 17 завдань, завдання 3-ьох рівнів складності (max. 50 балів):

- перший рівень (10 завдань) – завдання із вибором відповіді – це тестові питання, що мають по варіанти відповідей, з яких одна є правильною. За кожне правильно виконане завдання здобувач одержує 2 бали ($10 * 2б. = \text{max. } 20 \text{ балів}$).

- другий рівень (5 завдань) – завдання на встановлення відповідності (логічні пари) складається зі спільного вступного запитання та чотирьох завдань, позначених буквами (або цифрами), до кожного з яких потрібно дібрати один варіант відповіді. За виконання цих завдань виставляється від нуля до чотирьох балів: жодної правильної відповіді – 0 балів, одна правильна відповідь – 1 бал, дві – 2 бали, три – 3 бали, усі чотири – 4 бали ($5 * 4 = \text{max. } 20 \text{ балів}$).

- третій рівень (2 завдання) – задачі (для їх розв'язку треба записати формули для розрахунків, послідовні та логічні дії розрахунків, навести одиниці вимірювання, обчислити показники і зробити належні висновки). За кожне правильно виконане завдання виставляється 5 балів ($2 * 5 = \text{max. } 10 \text{ балів}$).

Поточний та модульний контроль		ЕКЗАМЕН	РАЗОМ – 100 балів
Семінарські/практичні заняття (40 балів)	Самостійна робота студентів (10 балів)		
50 балів		50 балів	

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		
		Екзамен, диференційований залік	Залік	
A	90 – 100	5	відмінно	зараховано
B	81 – 89	4	дуже добре	
C	71 – 80		добре	
D	61 – 70	3	задовільно	
E	51 – 60		достатньо	
FX	21-50	2	незадовільно	не зараховано
F	0-20	2	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

Питання до

1. Сутність і призначення місцевих фінансів, їх функції та структура.

екзамену

2. Склад місцевих фінансових інститутів.
3. Фінансова спроможність територіальної громади.
4. Концептуальні засади теорії і практики місцевого самоврядування і розвитку місцевих фінансів.
5. Сутність, функції, принципи організації та склад фінансових ресурсів територіальної громади.
6. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів.
7. Поняття та структура місцевих бюджетів.
8. Бюджетний процес на місцевому рівні.
9. Місцеві фінансові органи, їх завдання, повноваження, функції.
10. Організаційні засади складання прогнозів місцевих бюджетів та проектів місцевих бюджетів.
11. Затвердження місцевих бюджетів.
12. Виконання місцевих бюджетів.
13. Особливості формування надходжень та здійснення витрат місцевого бюджету у разі несвочасного прийняття рішення про місцевий бюджет.
14. Звітність про виконання місцевих бюджетів.
15. Бюджетна програма.
16. Показники виконання бюджетної програми. Моніторинг виконання програми.
17. Оцінка ефективності бюджетної програми.
18. Паспорти бюджетних програм місцевого бюджету.
19. Звіти про виконання паспортів бюджетних програм.
20. Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання.
21. Партиципативний бюджет.
22. Особливості формування доходів місцевого самоврядування за рівнями місцевих бюджетів.
23. Склад, структура, планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів.
24. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості.
25. Бюджет розвитку місцевих бюджетів.
26. Фінансово-кредитна діяльність ОМС.
27. Дефіцит і профіцит місцевих бюджетів.
28. Міжбюджетні відносини: сутність та моделі організації.
29. Державна політика фінансового вирівнювання місцевих бюджетів.
30. Розмежування видатків між бюджетами.
31. Види та порядок перерахування міжбюджетних трансфертів.
32. Економічна природа місцевого оподаткування та еволюція його розвитку.
33. Склад місцевих податків і зборів в Україні. Порядок встановлення місцевих податків та зборів і їх адміністрування.
34. Поняття і форми місцевих запозичень та місцевих гарантій.
35. Граничні обсяги місцевого боргу та місцевих гарантій.
36. Порядок здійснення місцевих запозичень і надання місцевих гарантій.
37. Поняття комунальної власності, суб'єкти та об'єкти права комунальної власності.
38. Фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності.
39. Бюджетне фінансування об'єктів комунальної власності.
40. Поняття житлово-комунального господарства, його завдання, функції та структура.

	<p>41. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо встановлення та регулювання цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги.</p> <p>42. Програмно-цільовий метод формування та виконання місцевих бюджетів.</p> <p>43. Казначейське обслуговування коштів місцевих бюджетів.</p> <p>44. Контроль і аудит фінансової діяльності органів місцевого самоврядування.</p> <p>45. Повноваження органів місцевого самоврядування.</p> <p>46. Система місцевого самоврядування.</p> <p>47. Поняття, функції та правовий статус територіальної громади.</p> <p>48. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування та способи їх реалізації.</p> <p>49. Аудит ефективності виконання бюджетних програм.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості викладання курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиждень	Тема, план, короткі тези	Вид навчальної діяльності Л, СЗ, ПЗ, СРС, год.	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання, год
За розкладом	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів</p> <p style="text-align: center;">Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Призначення і сутність місцевих фінансів. 2. Функції місцевих фінансів. 3. Склад місцевих фінансових інститутів. 4. Функції місцевого самоврядування в Україні. 5. Поняття, функції та правовий статус територіальної громади. <p style="text-align: center;">Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура місцевих фінансів. Нормативно-правова база місцевих фінансів. 2. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування та способи їх реалізації. 3. Роль місцевих фінансів у соціально-економічному розвитку територій. Міжнародні стандарти організації місцевих фінансів. 4. Світовий досвід організації місцевих фінансів. 5. Моделі організації місцевого самоврядування. Європейська хартія місцевого самоврядування: основні принципи організації місцевих фінансів. 	Лекція 4 год	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація
За розкладом	<p style="text-align: center;">Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність і призначення місцевих фінансів 2. Функції місцевих фінансів 3. Система місцевого самоврядування 4. Функції місцевого самоврядування в Україні. 5. Нормативно-правова база місцевих фінансів. 6. Роль місцевих фінансів у соціально-економічному розвитку територій. 7. Моделі організації місцевого самоврядування. Поняття, функції та правовий статус територіальної громади. 8. Власні та делеговані повноваження органів місцевого самоврядування та способи їх реалізації. <p style="text-align: center;">Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичний розвиток місцевого самоврядування. 2. Суб'єкти фінансових відносин та фінансові відносини у межах фінансової системи. 3. Вплив місцевих фінансів на економіку та соціальну сферу держави. 	Семінар, 2 год. СРС 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

<p style="text-align: center;">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні</p> <p>Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль місцевих бюджетів у бюджетній системі України. 2. Застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі. 3. Організаційні засади складання прогнозів місцевих бюджетів та проектів місцевих бюджетів. 4. Складання та схвалення прогнозу місцевого бюджету. <p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються, предмет регулювання рішення про місцевий бюджет. 2. Затвердження місцевих бюджетів. Виконання місцевих бюджетів. 3. Особливості формування надходжень та здійснення витрат місцевого бюджету у разі несвоєчасного прийняття рішення про місцевий бюджет. 4. Звітність про виконання місцевих бюджетів. 	<p style="text-align: center;">Лекція 4 год.</p>	<p style="text-align: center;">Список основної літератури Інтернет- ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Лекція- візуалізація</p>
<p style="text-align: center;">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 2. Організація бюджетного процесу на місцевому рівні</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Роль місцевих бюджетів у бюджетній системі України. 2. Організаційні засади складання прогнозів місцевих бюджетів та проектів місцевих бюджетів. 3. Складання та схвалення прогнозу місцевого бюджету. 4. Проект рішення про місцевий бюджет та матеріали, що до нього додаються, предмет регулювання рішення про місцевий бюджет. 5. Затвердження місцевих бюджетів. Виконання місцевих бюджетів. 8. Звітність про виконання місцевих бюджетів. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Партисипативне управління як модель управління територіальними громадами. 2. Учасники бюджетного процесу на місцевому рівні та їх повноваження. 3. Основні засади організації співпраці ТГ 	<p style="text-align: center;">Семинар, 2 год. СРС 4 год.</p>	<p style="text-align: center;">Список основної літератури Інтернет- ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Доповіді, презентації, тести</p>
<p style="text-align: center;">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 3. Застосування ПЦМ у бюджетному процесі.</p> <p>Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетна програма. Показники виконання бюджетної програми. 2. Моніторинг виконання програми. 3. Оцінка ефективності бюджетної програми. 4. Паспорти бюджетних програм місцевого бюджету. 5. Звіти про виконання паспортів бюджетних програм. 6. Правила складання паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання. Термін подання звіту про виконання паспорту бюджетної програми. <p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання партисипативної концепції фінансової політики соціально-економічного розвитку територіальних громад. Партисипативний бюджет. 2. Переваги партисипативного бюджетування. 3. Інструменти фінансування розвитку місцевих спільнот. 4. Краудфандинг. Фонди розвитку громад. 	<p style="text-align: center;">Лекція, 4 год.</p>	<p style="text-align: center;">Список основної літератури Інтернет- ресурси</p>	<p style="text-align: center;">Лекція- візуалізація</p>

За розкладом	<p>Тема 3. Застосування ПЦМ у бюджетному процесі. Партисипативне бюджетування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетна програма. 2. Показники виконання бюджетної програми. 3. Моніторинг виконання програми. 4. Оцінка ефективності бюджетної програми. 5. Паспорти бюджетних програм місцевого бюджету. Звіти про виконання паспортів бюджетних програм. 6. Інструменти фінансування розвитку місцевих спільнот. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інструменти фінансування розвитку місцевих спільнот. 2. Краудфандинг. Фонди розвитку громад. 3. Оцінка прогнозу ефективності муніципальної послуги 	Семінар, 2 год. СРС 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
За розкладом	<p>Тема 4. Фінансово-матеріальна основа місцевого самоврядування</p> <p>Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад місцевих фінансових ресурсів та оцінка автономії місцевих органів влади. 2. Участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів. 3. Використання вільного залишку коштів місцевих бюджетів. 4. Утворення цільових фондів. <p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місцеві податки і збори. 2. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах. 3. Місцеві позики в Україні та управління боргом органів місцевого самоврядування. 4. Нетрадиційні джерела дохідної частини самоврядних бюджетів. 	Лекція, 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація
За розкладом	<p>Тема 4. Фінансово-матеріальна основа місцевого самоврядування</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Склад місцевих фінансових ресурсів та оцінка автономії місцевих органів влади. 2. Участь держави у формуванні доходів місцевих бюджетів. 3. Матеріальна основа місцевого самоврядування. 4. Використання вільного залишку коштів місцевих бюджетів. 5. Участь органів місцевого самоврядування у фінансово-кредитних відносинах. 6. Нетрадиційні джерела дохідної частини самоврядних бюджетів. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баланс фінансових ресурсів і витрат регіону. 2. Склад доходів місцевих бюджетів, що не підлягають перерозподілу через міжбюджетні трансферти. 3. Підвищення стійкості доходів місцевих бюджетів. 	Семінар, 2 год. СРС 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести

За розкладом	<p>Тема 5. Доходи місцевих бюджетів</p> <p>Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування дохідної бази місцевих бюджетів. 2. Джерела доходів місцевих бюджетів. Доходи загального фонду місцевого бюджету. 3. Доходи спеціального фонду місцевого бюджету. 4. Формування бюджету розвитку. <p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Резервні фонди місцевих органів самоврядування. 2. Характеристика доходів місцевого бюджету. 3. Основні напрямки зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів. Планування доходів місцевих бюджетів. 	Лекція, 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація
За розкладом	<p>Тема 5. Доходи місцевих бюджетів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування дохідної бази місцевих бюджетів. 2. Джерела доходів місцевих бюджетів. 3. Доходи загального фонду місцевого бюджету. 4. Доходи спеціального фонду місцевого бюджету. 5. Формування бюджету розвитку. 6. Основні напрямки зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення та розвиток місцевого оподаткування. Стан і недоліки місцевого оподаткування в Україні. 3. Суть комунального кредиту, причини існування, переваги у порівнянні з державним кредитом. 4. Досвід та проблеми розвитку муніципальних позик в Україні. 	Семинар, 2 год. СРС 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
За розкладом	<p>Тема 6. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів</p> <p>Лекція 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика видатків місцевих бюджетів. Планування видаткової частини місцевих бюджетів. 2. Видатки загального фонду місцевого бюджету. 3. Видатки спеціального фонду місцевого бюджету. Видатки бюджету розвитку. 4. Методи планування видаткової частини місцевих бюджетів. <p>Лекція 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок фінансування видатків місцевих бюджетів. Ефективне здійснення видатків з місцевих бюджетів. 2. Організація надання державних і громадських послуг. Конституційні гарантії з надання громадських послуг органами місцевого самоврядування в Україні. 3. Фінансування делетованних повноважень органами місцевого самоврядування. 4. Фінансування власних повноважень органами місцевого самоврядування. 	Лекція, 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація

За розкладом	<p>Тема 6. Планування і порядок фінансування видатків місцевих бюджетів <i>Розв'язок ситуаційних вправ та практичних завдань.</i></p> <p>Самостійна робота Роль видатків місцевих бюджетів в соціально-економічному розвитку територій. 2. Зарубіжний досвід фінансування видатків місцевих бюджетів. 3. Перспективи розвитку фінансування видатків місцевих бюджетів.</p>	Практичне заняття, 2 год. СРС 2 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Практичні завдання
За розкладом	<p>Тема 7. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання Лекція 1 1. Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. 2. Види міжбюджетних трансфертів. 3. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності бюджетів міст обласного значення, бюджетів територіальних громад, районних бюджетів. Лекція 2 1. Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами. 2. Порядок перерахування міжбюджетних трансфертів. 3. Методи бюджетного регулювання. Інструменти бюджетного регулювання.</p>	Лекція, 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація
За розкладом	<p>Тема 7. Фінансове вирівнювання та бюджетне регулювання 1. Поняття та мета регулювання міжбюджетних відносин. 2. Види міжбюджетних трансфертів. 3. Горизонтальне вирівнювання податкоспроможності бюджетів міст обласного значення, бюджетів територіальних громад, районних бюджетів. 4. Методи бюджетного регулювання. Інструменти бюджетного регулювання. Самостійна робота 1. Інструменти бюджетного регулювання у взаємовідносинах місцевих бюджетів з Державним бюджетом. 2. Вдосконалення організації міжбюджетних відносин. 3. Розрахунок освітньої та медичної субвенцій.</p>	Семинар, 2 год. СРС 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Доповіді, презентації, тести
За розкладом	<p>Тема 8. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства Лекція 1 1. Інститут комунальної власності у системі місцевих фінансів. 2. Поняття про комунальну власність і об'єкти права комунальної власності. 3. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів. 4. Види комунальних підприємств. Лекція 2 5. Сутність і склад комунального господарства. 6. Особливості організації фінансів житлово-комунального господарства. 7. Особливості фінансової діяльності підприємств комунальної власності. 8. Основні напрями реформування комунального сектора в Україні.</p>	Лекція, 4 год.	Список основної літератури Інтернет-ресурси	Лекція-візуалізація

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">За розкладом</p>	<p style="text-align: center;">Тема 8. Організація фінансової діяльності підприємств місцевого господарства</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інститут комунальної власності у системі місцевих фінансів. 2. Поняття про комунальну власність і об'єкти права комунальної власності. 3. Місцеве господарство і його роль у формуванні місцевих бюджетів. 4. Види комунальних підприємств. 5. Особливості організації фінансів житлово-комунального господарства. 6. Особливості фінансової діяльності підприємств комунальної власності. <p>Самостійна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості функціонування та фінансова діяльність комунальних підприємств за їх видами. 2. Фінансові ресурси підприємств, організацій та установ комунальної форми власності. 3. Бюджетне фінансування об'єктів комунальної власності. 	<p style="text-align: center;">Семінар, 2 год. СРС 4 год.</p>	<p>Список основної літератури Інтернет-ресурси</p>	<p>Доповіді, презентації, тести</p>
	<p style="text-align: center;">ІНР</p>	<p style="text-align: center;">12 год</p>		<p>Доповіді, презентації</p>